

TAREFA 1

(..... / 5)

CONTEXTO: Vostede ten preocupación pola mudanza do clima e consulta na Web os efectos da acción humana sobre o medio e as boas prácticas ambientais que axudarían a evitalos.

Lea atentamente os seguintes textos e enunciados. Escriba na táboa de respostas, EN MAIÚSCULAS, a letra do texto que se corresponda con cada enunciado, como no exemplo 0.

Dous textos non se corresponden con ningún enunciado.

A.

Experimentos realizados nas Maldivas (comparando a atmosfera das illas situadas ao norte coas do sur) nos anos 90 mostraron que os efectos dos contaminantes da atmosfera daquel momento (empuxados cara ao sur desde a India) producían aproximadamente un 10 % de redución da luz solar na superficie; nesa zona, baixo unha nube de contaminación, percibíase unha redución de luz moito maior da esperada só pola presenza das partículas.

Fonte: Wikipedia (adaptación)

B.

Actuacións encamiñadas a afastar o perigo das poboacións mediante o desvío da canle dos ríos dotándoa á súa vez de maior capacidade de desaugamento. As canalizacións dos ríos son obras de maior envergadura enmarcadas dentro dun plan integral para toda a cunca: aumento da capacidade de desaugar, desvíos puntuais do curso, redución de meandros, construción e ampliación de encoros etc.

Fonte: Wikipedia (adaptación)

C.

Esta medida considérase importante, xa que, ademais de estarmos aforrando enerxía, emitimos menos cantidade de [gases](#) de [efecto invernadoiro](#) á [atmosfera](#). Para poder potenciar este aforro, mellorouse a dinámica dos coches. Tamén podemos aforrar con outras medidas como ir a unha velocidade constante (sen moitas aceleracións nin freadas) e levar o depósito de [gasolina](#) cheo ou medianamente cheo (para evitar a [evaporación](#) da gasolina).

Fonte: Wikipedia (adaptación)

D.

A transformación das formas e presentacións habituais de obxectos e residuos orgánicos en materias primas que a industria pode utilizar de novo é outra das medidas de aforro de enerxía, ademais de ser un xeito de diminuír a contaminación no medio natural. Esta medida é importante, xa que as industrias, ao empregaren material usado, aforran a enerxía que consumirían de teren que fabricar un material novo.

Fonte: Wikipedia (adaptación)

E.

A lexislación avanzou moito prohibindo a edificación en zonas susceptibles de seren inundadas. A ampla cartografía permitiu coñecer cales son as zonas de risco para unha posterior actuación no terreo. A reforestación de amplas zonas na cunca alta e media dos ríos tamén contribúe a minimizar o efecto das fortes chuvias e, por tanto, da posterior riada. Con todo, aínda quedan zonas de risco, basicamente urbanizadas antes das leis protectoras, algunhas delas de alto valor histórico-artístico como Florencia.

Fonte: Wikipedia (adaptación)

F.

O aumento continuado da temperatura pode provocar enchentes nos ríos pola rápida fusión da neve, sobre todo na primavera. Estase intensificando o [desxelo](#) nos glaciares e isto, xunto con fortes nevadas en cotas non usuais que tras a vaga de frío se derreten, pode provocar o ascenso dos océanos. Se non se toman axiña medidas importantes para frearmos a emisión de gases de efecto invernadoiro, os científicos cren que moitas das costas actuais quedarían asolagadas.

Fonte: Wikipedia (adaptación)

G.

O proceso de desaparición de masas forestais, especialmente a selva tropical, está directamente causado pola acción do ser humano sobre a natureza, principalmente debido á corta de árbores, tanto as realizadas pola industria madeireira como aquelas que pretenden a obtención de solo para cultivos agrícolas. Esta actividade pon en perigo a vida vexetal e tamén a fauna que habita nesas zonas.

Fonte: Wikipedia (adaptación)

H.

A destrución da cuberta vexetal deuse en zonas que orixinariamente eran fértiles. Nelas practicábase unha agricultura rotativa. O aumento da poboación obrigou a unha explotación intensiva que foi producindo un esgotamento dos recursos. Se a vexetación desaparece, a terra queda desprotexida e o vento e a chuva erosiónana facilmente. Necesitaríanse moitas décadas para que a paisaxe volva cubrirse de verde

Fonte: Wikipedia (adaptación)

TAREFA 2

(..... / 7)

CONTEXTO: Vostede quere escribir un texto para unha rede social sobre a importancia das mulleres galegas no eido científico e por iso consulta varios sitios web.

Lea atentamente os textos e enunciados seguintes. Escriba na táboa de respostas, EN MAIÚSCULAS, a letra do texto que conteña a información solicitada, como no exemplo 0.

Un mesmo texto pode dar resposta a distintas preguntas.

A. ÁNGELES ALVARIÑO

Ángeles Alvariño (Ferrol, 1916 – California, 2005) foi unha oceanógrafa, profesora e escritora que deixou fonda pegada polos seus traballos. En 1934, comeza a carreira de Ciencias Naturais en Madrid. Tras a guerra, licénciase e remata o doutoramento. En 1950, obtén praza no Instituto Español de Oceanografía en Vigo.

En 1953 recibe unha bolsa do British Council para investigar en Plymouth (Inglaterra) e comeza a participar en expedicións científicas polo Atlántico e o Pacífico en buques oceanográficos de EE UU, España, Reino Unido e México. Dálle nome á axuda de estudos para médicos máis cobizada de Galicia, que permite investigar dous anos nun centro estranxeiro e, o último, nun laboratorio do país; e o premio Ángeles Alvariño é un galardón da Universidade da Coruña para traballos académicos con perspectiva de xénero. Foi a primeira muller que traballou nun buque oceanográfico británico. Poderíamos comparala con Cousteau. Ao longo da súa carreira, achou 22 novas especies para a ciencia: unha medusa, doce quetognatos e nove sifonóforos (minúsculos depredadores que forman parte do plancto).

Fonte <http://www.gciencia.com/historias-gc>

B. INMACULADA PAZ ANDRADE

Inmaculada Paz Andrade (Pontevedra, 1928) é toda unha referencia no mundo da ciencia en Galicia. A catedrática, que segue en activo na actualidade, introduciu a microcalorimetría en España, tras aprender as claves en Francia co profesor Calvet, grazas a unha bolsa de estudos. Á volta, construíu coas súas mans os primeiros microcalorímetros da Península. Despois do accidente de Chernobil, o seu equipo ideou un sistema para saber, segundo a dirección e a velocidade do vento, cara a onde ían as nubes radioactivas.

Pensando en Galicia, imaxinou un sistema que, cunha tecnoloxía similar baseada no movemento do aire, puidese predicir o risco de incendios e cara a onde se espallaría un xa declarado. Había xa catro índices de perigo, pero ningún se axeitaba ben ao noso territorio; ela conseguiu deseñar un sistema propio; co apoio de Tarsy Carballas, do CSIC, da Universidade galega e mesmo co asesoramento da Academia de Ciencias de Moscova, chegou a organizar un equipo de máis de 40 persoas.

Fonte <http://www.gciencia.com/historias-gc/>

C. MARÍA WONENBURGER

María Wonenburger (Oleiros en 1927 – A Coruña, 2014) licenciouse en 1950 na primeira promoción de Matemáticas da Universidade de Madrid. Foi a primeira muller española en lograr unha bolsa Fulbright dos EUA, que lle permitiu estudar na Universidade de Yale. Alí doutorouse nunha rama das matemáticas da que se converteu en toda unha experta mundial: a teoría de grupos. Tamén foi coñecida polos seus desenvolvementos en álxebras de Lie. Dirixiu a tese de Robert Moody e foi a inspiradora da súa teoría de álxebras de Kac-Moody. Malia este doutoramento, a Administración de Franco non lle recoñeceu o título cando volveu a España en 1960. Entre outras cuestións, era muller. E foi obrigada a doutorarse por segunda vez en Madrid.

En 2010 foi a primeira científica investida doutora *honoris causa* pola Universidade da Coruña. E a Unidade de Muller e Ciencia da Xunta de Galicia creou en 2007 o Premio María Wonenburger para recoñecer aquelas mulleres galegas con traxectorias notables no ámbito da ciencia e a tecnoloxía.

Fonte <http://www.gciencia.com/historias-gc/>

D. ÁNGELA RUIZ ROBLES

Na historia do libro electrónico hai un fito perdido: a enciclopedia mecánica patentada en 1949 pola mestra galega Ángela Ruiz Robles, un invento precursor do actual *e-reader* ou do *e-book*. O seu libro de texto funcionaba cun sistema mecánico de aire a presión, ao que se lle podían engadir diferentes carretes correspondentes ás distintas materias. O prototipo que se construíu non incluía toda a funcionalidade para a que fora deseñado.

Nunca se chegou a comercializar por mor da falta de apoio público ou de financiamento privado. O feito de que fose muller e española quizais contribuíu a iso.

O seu obxectivo era reducir o peso das carteiras dos nenos e facerlles o ensino máis atractivo. Outra das súas preocupacións eran os nenos con dificultades na vista, e por iso ideou a posibilidade de graduar a lámina transparente baixo a cal se movían os carretes.

Tamén inventou o atlas científico gramatical e un método taquimecanográfico novo e, ademais, escribiu 16 libros.

Fonte <http://www.gciencia.com/historias-gc/>

TAREFA 3

(..... / 5)

CONTEXTO: A vostede interésalle a actualidade política e concretamente a reforma territorial que actualmente está con frecuencia nos medios de comunicación. Para informarse, le un documento sobre o tema.

Lea atentamente o texto seguinte e os enunciados. Indique na táboa de respostas se os enunciados son verdadeiros ou falsos, marcando a opción correcta cunha cruz, como no exemplo 0.

O federalismo que preserva o Mercado

Moitos Estados, tanto no pasado como na actualidade, teñen apostado pola descentralización do poder adoptando diversos sistemas federais. O éxito do federalismo é palpable. Se un considera os tres últimos séculos, o país máis rico do mundo en cada momento foi sempre federal: Holanda, Reino Unido (de facto, non de *iure*) e Estados Unidos.

Hoxe en día o éxito económico da China baséase en gran medida na súa estrutura federal. A India é tamén un estado federal que desde mediados dos noventa medra a bo ritmo. Australia, Canadá, Alemaña, Suíza... todos estados federais. Porén, México, Arxentina ou Brasil contan cunha estrutura federal e o seu desempeño dista moito dos citados anteriormente. Por tanto, o federalismo parece ser “cousa boa”, mais tamén parece que require coñecer a mestura axeitada de especias que permite darlle bo sabor.

A descentralización do poder político promove a eficiencia tanto porque permite adaptar as políticas públicas a distintas necesidades e posibilidades de diversos grupos de individuos como porque fomenta a concorrência entre os diferentes gobernos locais –uso local como antónimo de central, non para referirse exclusivamente á Administración municipal– premiando a virtude e castigando o infrutuoso. A concorrência entre xurisdicións incentiva os gobernos locais a dedicarse ao fomento da prosperidade económica local máis que a intervir os mercados ou servir os grupos de interese e limita a súa capacidade para abusar da súa autoridade política.

Un sistema federal debe ser tal que os gobernos locais teñan a primacía tanto na regulación da economía local e a súa taxación como na autoridade para decidir a provisión de bens e servizos públicos. Só así terán a posibilidade de adaptar as políticas ás súas circunstancias e capacidade, por tanto, de concorrer entre si. Porén, moitos sistemas federais limitan severamente esta autoridade política: Rusia, México ou a India ata mediados dos noventa.

A concorrência efectiva entre xurisdicións require a ausencia de calquera tipo de trabas á mobilidade de factores e produtos entre xurisdicións. O goberno central debe velar pola unidade do mercado común. A garantía dun mercado común foi e é unha característica focal do sistema federal norteamericano. De novo Rusia é un exemplo de como se dificulta o movemento de factores e produtos entre rexións. A existencia de trabas á mobilidade (sobre todo do factor traballo) é unha eiva característica do federalismo en moitos países en desenvolvemento.

Os gobernos locais deben soportar todas as consecuencias financeiras das súas políticas. Isto significa que deben ser responsables dos seus propios ingresos –o que significa minimizar o financiamento a conta das transferencias do goberno central– e ter unha moi limitada ou nula capacidade de endebedamento ao tempo que o goberno central debe ter

prohibido rescatar os gobernos locais en dificultades financeiras. Dependere de recursos alleos incentiva o dispendio dos recursos públicos e a desidia no fomento da prosperidade.

Fonte: Galicia Confidencial. Artigo de Fernando del Río (Texto adaptado para esta proba)

TAREFA 4

(..... / 8)

CONTEXTO: Vostede sente afección polo teatro e segue un concurso de teatro radiofónico que anualmente convoca a Radio Galega. Un compañeiro seu, coñecedor das súas afeccións, remítelle un artigo que analiza esta actividade.

Lea atentamente o texto e os enunciados seguintes. Marque na táboa de respostas a opción correcta (a, b, c) en cada caso, como no exemplo 0.

Teatro radiofónico. A experiencia do premio Diario Cultural

Quero expresarlle o agradecemento á organización destas xornadas polo interese e atención a esta iniciativa que dende o ano 2006 vimos dando forma na Radio Galega coa concorrencia, colaboración e implicación de moitas persoas. Non adoita acontecer así; os soños da radio fican as máis das veces nunha invisibilidade que podería semellar característica do propio medio. Grazas por facer visible o son.

Nese amplo territorio no que só ve a imaxinación, sitúase este soño que vai tomando corpo e sete libros nunha colección específica, o corpo e a solidez de 25 obras de teatro radiofónico publicadas e de 268 orixinais recibidos ao longo destes anos. Foi un soño que vai tomando a consistencia física de sete profesionais da dirección escénica e preto de 50 actores e actrices que formaron parte do elenco das distintas edicións, ademais dos equipos técnicos e de produción que ao longo deste tempo fixeron posible o soño de facer visible o que só a imaxinación ve.

O proxecto do Premio de Teatro Radiofónico nace do convencemento de que a radio é un soporte por explorar cos materiais e as premisas da creación contemporánea.

A iniciativa, dende un principio, pretende incidir en diferentes ámbitos:

- Fomentar a escrita de textos dramáticos para a radio. O premio quere facilitar e estimular nos autores e autoras galegas un outro medio para os seus textos e, ao tempo, un outro medio para se relacionaren co seu tempo, coa sociedade, pór de relevo as posibilidades do medio radiofónico como soporte creativo e pór en contacto o mundo da creación co da radio. Alén desa visión do radioteatro como xénero doutra época, estamos comprobando cada ano que o premio atrae sobre todo xente nova que establece así contacto coas audiencias e públicos moi heteroxéneos. Constatamos tamén un efecto: *feedback*: cos novos creadores: achéganse á radio novas audiencias e novos públicos.
- Divulgar a escrita teatral galega e promover o encontro entre a audiencia e o teatro. Consideramos que un premio así, ademais de abrir novas posibilidades para os autores e autoras, propiciaría una relación directa entre o mundo do teatro e público potencial; audiencia real en todo caso. Nas edicións pasadas detectamos con satisfacción que ese encontro se produce, a audiencia interésase, fala das obras, dos actores e actrices.

- Contribuír á recuperación do formato do teatro radiofónico desde una perspectiva contemporánea.

O premio parte dunha convocatoria aberta a orixinais inéditos escritos para a radio nos códigos e claves da linguaxe radiofónica. Constatamos nas primeiras edicións a escasa familiarización cos códigos sonoros, recibimos nos primeiros anos obras escritas dende o visual; mais ao longo deste tempo fomos comprobando como se afianza un maior coñecemento do medio. Autores e autoras saben que escribiren para a radio implica manexárense en códigos exclusivamente sonoros. Tamén no xurado fomos aprendendo a ler cos ouvidos, a lermos escoitando. Máis competencia na linguaxe radiofónica e máis riqueza dos recursos expresivos do idioma. Cando falamos de linguaxe radiofónica, non só nos referimos ao uso dos efectos de son, música, silencios, matices da dicción ou interpretación, senón tamén ás demandas e posibilidades do medio e da súa audiencia: saber, por exemplo, que quen escoita esa obra non é, nos máis dos casos, porque a busca, como se asiste a una obra de teatro, non; a obra aparece no dial, estando no coche, traballando, talvez non se escoite dende o inicio, talvez quen a escoite non sabe que está a escoitar. Nas emisións da obra que gañou a última edición, Chovencartos, recibimos na radio chamadas preguntando onde foi que caeu ese avión cheo de cartos do rescate económico para Portugal.

Fonte: Ana Romaní: Teatro radiofónico. A experiencia do Premio Diario Cultural. Lingua e teatro. X Xornadas sobre Lingua e Usos. Universidade da Coruña, 2014. (Texto adaptado para esta proba)